

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 31. juli 2009
Kontor: Civil- og Politiafdeling
Sagsnr.: 2009-150-1239
Dok.: JEE42004

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 968 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. juni 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Brian Mikkelsen

/

Johan Legarth

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 968 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Mener ministeren ikke, at det er på høje tid, at der sættes gang i at lave en de-gangning proces i Danmark, som hævdet af sociolog Michael Hviid Jacobsen på bandehøringen i Folketinget den 29. april 2009?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, Rigspolitiet og Indenrigs- og Socialministeriet, hvortil jeg kan henholde mig.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst følgende:

”På nuværende tidspunkt findes der ikke egentlige ”de-gangning”-processer i Kriminalforsorgen, men Kriminalforsorgen følger den forskning og vidensindsamling om emnet, som bl.a. er forankret i Politiets Videnscenter.

Når en indsat med bandetilhørsforhold afsøner i Kriminalforsorgens institutioner og under dette ophold ønsker at udtræde af tilhørsforholdet, beror det på et meget individuelt og konkret skøn, hvilke tiltag, der skal sættes i værk. Vurderingen foretages efter en tæt dialog med politiet samt en nøjere og længerevarende gennemgang af den dømtes adfærd, herunder om kredsen af besøgende til den indsatte ændres mv. Denne tætte observation, der som udgangspunkt foregår over en længere periode, skal sikre, at den indsatte ønsker om at udtræde af en bande er et reelt ønske og ikke blot dækker over en strategisk ”placering” af en del af banden på en almindelig fællesskabsafdeling. For indsatte, der reelt ønsker at udtræde af en bande, vil det være muligt at afsøne på afdelinger, hvor der ikke er placeret indsatte med bandetilhørsforhold.

Det kan desuden oplyses, at der er tale om et meget lille antal indsatte, der under afsøning angiver, at de ønsker at udtræde af deres bandetilhørsforhold, idet mange af denne type indsatte oplever et endog meget stærkt tilhørsforhold til deres gruppering.”

Der henvises i denne forbindelse til den samtidige besvarelse af spm. 972 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Af finanslovsaftalen vedrørende politiet for 2009 fremgår det, at det skal sikres, at der gennemføres en målrettet og koordineret vidensopsamling, forskningsindsats og uddannelse i bekæmpelse af bandekriminalitet inspireret af bl.a. udenlandske erfaringer, herunder forskning i rekrutteringsprocesser og -årsager.

På den baggrund er der etableret et særligt bandeprojekt på tværs af politiets organisation med fokus på flere forskellige elementer. Der er således etableret fire arbejdsgrupper fordelt på ”forebyggelse”, ”bekæmpelsesstrategier”, ”forskning & analyse” og ”vidensdeling/uddannelse”.

Der er på tværs af de fire arbejdsgrupper etableret i alt 18 projekter, der for så vidt angår de fleste projekter drives tværsektionelt internt i politiets organisation. Det tilstræbes, at der inddrages flere forskelligartede kompetencer, hvorfor der eksempelvis som formand for arbejdsgruppen om ”forskning & analyse” er ansat en kriminolog, der også er uddannet sociolog.

Det forventes, at bandeprojektet afsluttes ultimo 2010.

I forbindelse med vedtagelsen af bandepakken er det endvidere forudsat, at der som led i en styrket kriminalpræventiv indsats skal oprettes særlige banderåd i de berørte lokalområder. I de nævnte banderåd deltager alle relevante lokale aktører med sigte på at drøfte konkrete problemer samt fremkomme med forslag til forebyggende og tryghedsskabende tiltag.

Som supplement til det eksisterende, tværgående kriminalpræventive arbejde navnlig i lokalrådet og SSP-samarbejdet skal banderådene endvidere medvirke til yderligere at målrette og udvikle indsatsen for at bryde ”fødekæden” til banderne. Banderådernes primære fokus skal derfor være på de helt unge potentielle bandemedlemmer – den såkaldte ”lillebror-gruppe”.

Det er hensigten, at banderådene skal medvirke til gensidigt at inddrage og delagtiggøre de lokale aktører – offentlige som private – i den fælles opgave og det fælles ansvar for at dæmme op for rekrutteringen til banderne. Banderådene skal være bredt sammensat, og afhængig af de lokale forhold vil der således eksempelvis kunne deltage repræsentanter for beboerforeninger, daginstitutioner, idrætsforeninger, fritids- og ungdomsklubber, indvandrerforeninger, fædre-grupper, forretnings- og erhvervslivet mv.

Rigspolitiet har anmodet politikredsene om at få oprettet banderåd i de særligt berørte lokalområder med virkning fra den 1. juli 2009.

Efter Rigspolitiets opfattelse er det - ikke mindst set i lyset af udviklingen inden for bandemiljøet - af meget stor betydning, at let påvirkelige, utilpassede unge forhindres i at blive en del af de kriminelle bander.

Rigspolitiet har bl.a. på den baggrund i marts 2009 tillige udarbejdet en national operationsplan for politiets indsats mod kriminalitet og voldelige konflikter med udspring i rocker- og bandemiljøer. Planen operationaliserer politiets strategier på rocker- og bandeområdet, herunder den overordnede strategi over for de utilpassede unge.

Den nationale operationsplan – der ikke er offentlig tilgængelig – beskriver bl.a., hvorledes den kriminalpræventive indsats tilrettelægges med henblik på at identificere børn og unge med tilknytning til grupperingerne, og med henblik på at forhindre at flere børn og unge tilknyttes grupperingerne.

For at sikre et koordineret samarbejde mellem Rigspolitiet og politikredsene er der nedsat en national stab, der jævnligt drøfter status for indsatsen og forslag til nye initiativer. For at sikre en tilsvarende koordination af indsatsen i de enkelte politikredse er der nedsat lokale stabe.

Der er fortsat behov for at videreudvikle og udbygge politiets indsats på området, og Rigspolitiet vil derfor sammen med politikredsene også fremover have særlig fokus på initiativer, der forventes at kunne bidrage til at modvirke, at børn og unge kommer ud i bandekriminalitet.”

Indenrigs- og Socialministeriet har oplyst følgende:

”En stor del af de unge, der begår eller er i risiko for at begå alvorlig kriminalitet, har sociale problemer. Serviceloven indeholder en lang række muligheder for at støtte udsatte børn og unge samt deres familier med henblik på at forebygge, at børnene eller de unge ender i en kriminel løbebane eller forhindre, at de fortsætter i en sådan løbebane. Det kan fx være gennem udpegning af en fast kontaktperson til den unge, som kan rådgive og støtte den unge i en positiv udvikling, eller formidling af praktiktilbud med henblik på at motivere den unge til at påbegynde uddannelse eller komme i beskæftigelse. I nogle tilfælde vil det være relevant at anbringe den unge uden for hjemmet, hvis problemerne ikke kan afhjælpes i hjemmet med støtte til forældrene.

Med henblik på at sikre hurtig opfølgning og målrettet forebyggelse i sager, hvor unge har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, er det et krav i lovgivningen, at kommunen skal udarbejde en foreløbig handleplan senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet. Efterfølgende skal kommunalbestyrelsen udarbejde en endelig handleplan, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen skal udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Generelt er kommunen forpligtet til at undersøge forholdene nærmere, hvis der er grund til at antage, at et barn eller en ung har behov for støtte. Denne forpligtelse har til formål at sikre, at der sættes ind så tidligt som muligt, og at indsatsen er baseret på en grundig udredning af barnets eller den unges og familiens problemer.

Samtidig har regeringen taget flere initiativer til at styrke kommunernes redskaber til at arbejde målrettet med forældrene med henblik på at forbedre deres evne til at håndtere og opdrage deres børn.

Sammen med partierne bag finansloven for 2009 har regeringen bl.a. afsat 40 mio. kr. til forældreprogrammer. Formålet med forældreprogrammerne er at styrke forældrenes kompetencer og gøre dem i stand til at tage ansvar for familiens velfærd. Flere af forældreprogrammerne er netop rettet mod forældre til unge, som er kriminelle, kriminalitetstruede, misbrugende eller meget adfærdsvanskelige.

Derudover har partierne bag finansloven netop styrket reglerne om forældreoplysning, så kommunerne pr. 1. juli 2009 skal anvende forældreoplysning, når det er relevant. Med forældreoplysningen kan kommunerne fx pålægge forældre at følge deres barn i skole, møde op til vigtige møder med relevante myndigheder eller deltage i et forældreprogram. Med loven indføres også et ungeoplysning, så kommunerne fx kan pålægge unge at tage imod en kontaktperson, møde op i skole eller rydde op efter hærværk. Loven giver dermed kommunerne mulighed for at tilrettelægge en mere insisterende forebyggende indsats over for utilpassede unge, herunder også kriminelle og kriminalitetstruede unge.

I finansloven for 2009 blev der ligeledes afsat 56 mio. kr. til et forsøg med behandlingsprogrammet Multifunc, som retter sig mod kriminelle unge. Behandlingsprogrammet indebærer, at de unge anbringes på en særlig institutionstype i 6-9 måneder, hvor man kombinerer indsatsen over for de unge med en intensiv inddragelse af forældrene i forløbet gennem brug af forskellige forældreprogrammer, fx MST (Multisystemisk te-

rapi), med henblik på at de unge skal tilbage til forældrene efter forløbet. Efter institutionsanbringelsen sker der en tæt opfølgning af familien og de unge i 6-9 måneder.

Endelig er der sat fokus på betydningen af en sammenhængende boligsocial indsats for det kriminalitetsforebyggende arbejde. I aftalen om satspuljen for 2009 blev der således afsat knap 45 mio. kr. til et fireårigt udviklingsprojekt med henblik på at udvikle kommunernes boligsociale indsats over for børn og unge med uacceptabel adfærd i problemramte boligområder. Projektet skal udvikle og dokumentere effektfulde metoder, der på kort sigt skaber tryghed og gradvist færre problemramte boligområder og på lidt længere sigt bl.a. medvirker til, at væsentligt flere unge fra de udsatte boligområder kommer i gang med uddannelse eller gennemfører den, de er i gang med.”